

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Юридичний факультет
Кафедра теорії та історії держави і права

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання курсової роботи
з дисципліни «Теорія держави і права»
для студентів
ступеня вищої освіти бакалавр
галузі знань 29 Міжнародні відносини,
спеціальності 293 Міжнародне право,
освітньо-професійної програми «Міжнародне право»

Тернопіль, ЗУНУ – 2022

Методичні рекомендації для виконання курсової роботи з дисципліни «Теорія держави і права» для студентів ступеня вищої освіти бакалавр, галузі знань 29 Міжнародні відносини, спеціальності 293 Міжнародне право, освітньо-професійної програми «Міжнародне право» / М. В. Кравчук. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 36 с.

Укладач: Кравчук Микола Володимирович

*Розглянуто, схвалено та рекомендовано до друку кафедрою теорії та історії держави і права Західноукраїнського національного університету.
Протокол № 1 від 26 серпня 2022 року.*

Рецензенти:

А. Ф. Крижанівський – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри загальної теорії права та держави Національного університету «Одеська юридична академія»

М. В. Бармак – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України, археології та спеціальних галузей історичних наук Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка

Відповідальний за випуск: Микола В.КРАВЧУК – завідувач кафедри теорії держави і права Західноукраїнського національного університету, к. ю. наук, доцент, доктор права Українського вільного університету, Заслужений юрист України.

ЗМІСТ

Вступ	4
РОЗДІЛ 1. Послідовність виконання курсової роботи	5
Підготовчий етап	5
Інформаційний етап. Пошуки та вивчення літератури	6
Етап реконструкції.....	9
Аналітичний етап.....	9
Наративний етап.....	9
РОЗДІЛ 2. Оформлення курсової роботи	12
Оформлення бібліографічного списку.....	14
Захист роботи	17
Тематика курсових робіт з дисципліни “Теорія держави і права”	19
Додаток А	
Приклад оформлення списку використаних джерел.....	24
Додаток Б	
Приклад плану роботи.....	25
Додаток В	
Приклад оформлення титульного аркуша	26
Додаток Г	
Приклад оформлення змісту.....	27
Додаток Д	
Зразок оформлення Декларації про добросовісність.....	28
Рекомендована література з дисципліни “Теорія держави і права”...	29
Методи оцінювання	36

Вступ

Науково-дослідна робота є важливою складовою підготовки висококваліфікованих фахівців у закладах вищої освіти. Вона включає в себе два елементи: 1) засвоєння методики організації науково-дослідної роботи, 2) робота над науковим дослідженням під керівництвом викладачів. Курсова робота – це самостійне, навчально-наукове дослідження студента. У процесі написання роботи під керівництвом викладачів кафедри студенти опановують методи та набувають вміння проведення наукового дослідження. Написання курсової роботи має допомогти формуванню творчого мислення студента, здобути навички збирання, аналізу та інтерпретації літератури та інших джерел й вміння формулювати висновки та пропозиції.

Спеціальні компетентності за спеціальністю 293 Міжнародне право за ОПП:

СК 1. Здатність розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, форми та способи їх реалізації; види міжнародних суб'єктів та їх роль у сучасних міжнародних відносинах і міжнародній політиці.

СК 2. Знання і розуміння ретроспективи формування міжнародних інститутів, зовнішньополітичних структур, правових та державних інститутів.

СК 4. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, закріплених універсальними й регіональними актами з прав людини; міжнародних універсальних і регіональних інституційних механізмів захисту прав людини.

СК 10. Уміння здійснювати юридичний аналіз та юридичну кваліфікацію явищ міжнародного життя на основі міжнародноправових норм.

СК 11. Здатність надавати юридичні висновки і консультації з питань міжнародного права, національного права України та зарубіжних держав; визначати юридичні ризики тих або інших зовнішньополітичних або зовнішньоекономічних ініціатив, підбирати шляхи їхньої мінімізації.

Програмні результати навчання за спеціальністю 293 Міжнародне право:

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної і міжнародної правових систем.

ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних міжнародно-правових явищ і процесів.

Успішне проведення наукового дослідження та написання курсових робіт залежить від чіткого дотримання основних вимог, що ставляться до них, що сприяє формуванню в студента належного стилю роботи, виховує вимогливість до себе, прищеплює певні навички до проведення наукового дослідження. При оцінюванні курсові роботи комісія враховує дотримання вимог оформлення роботи, якість самого наукового дослідження, його наукову новизну, вміння захистити сформульовані положення та висновки. Роботи оформленні з порушенням державних стандартів і встановлених вимог можуть бути недопущенні до захисту.

РОЗДІЛ 1

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Перед початком виконання курсової роботи студент має ознайомитись з основними вимогами щодо написання курсових робіт. Крім того кожен етап виконання курсової роботи має узгоджуватись з науковим керівником. Для раціонального використання часу при написанні курсової роботи слід дотримуватись такого алгоритму:

- Вибір теми;
- Визначення об'єкта, предмета, мети і завдань дослідження;
- підбір, аналіз джерел (літератури) з теми;
- складання попереднього плану;
- написання вступу;
- встановлення фактів та їх узгодження;
- формулювання висновків і рекомендацій;
- оформлення списку використаних джерел та додатків;
- написання основного тексту роботи;
- підготовка до захисту курсової роботи.

У сучасній методології прийнято виділяти такі **етапи наукового дослідження:**

1. Підготовчий етап.
2. Інформаційний етап.
3. Етап реконструкції.
4. Аналітичний етап.
5. Наративний етап.

Підготовчий етап розпочинається з вибору теми.

Тему курсової роботи студенти обирають самостійно із запропонованого кафедру переліку. Теми відповідають тематиці наукових досліджень кафедри. До остаточного затвердження тематики можливим є корегування теми відповідно до пропозицій студентів. Це дозволяє стимулювати творчий

пошук та самостійність наукового дослідження. Після визначення теми дослідження має бути обґрунтовано дослідницьке завдання. Тобто визначено об'єкт та предмет дослідження, а також гіпотеза.

Об'єктом дослідження є предметне поле дослідження, частина об'єктивної реальності, що вивчається. *Предмет дослідження* – це те, що безпосередньо буде досліджене у роботі. Таким чином, предмет дослідження є вужчим, ніж об'єкт.

Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом і шляхом його досягнення. Мета передбачає те, що слід зробити в ході дослідження. Конкретизація мети дослідження відбувається шляхом окреслення конкретних завдань (від 5 до 10). Виконання завдань дослідження не **можливе без ознайомлення з основними джерелами та літературою з теми курсової роботи.**

Інформаційний етап. Пошуки та вивчення літератури.

Після визначення теми т дослідницького завдання розпочинається інформаційний етап дослідження. Робота над курсовою роботою розпочинається з відділу каталогів та залу періодики. Студенти Західноукраїнського національного університету передусім мають орієнтуватися на каталог та читальні зали бібліотеки університету, а також фонди Тернопільської обласної наукової бібліотеки. Для студентів, які працюють над курсовими роботам із релігієзнавчої проблематики, є корисним знайомство з місцевими представництвами відповідних релігійних громад.

Під час джерелознавчих пошуків необхідно з'ясувати стан вивченості обраної теми сучасною наукою, щоб не повторювати в роботі загальновідомих істин, конкретніше, точніше визначити напрями та основні розділи свого дослідження.

При роботі з науковою літературою та документами студентам рекомендується робити нотатки. Нотатки виконують на окремих картках. картки дозволяють створити робочу картотеку, яку досить легко

поповнювати і контролювати. Картки можна розташовувати або за алфавітом, або за основними питаннями, що розкривають зміст роботи.

Картки робочої картотеки використовують для складання списку літератури, бібліографічні описи на картках мають бути повними, відповідати вимогам стандарту (Правила Бібліографії 2015 року). Крім основних відомостей про видання на картках поміщають анотацію, а також шифр документа і назву бібліотеки, в якій він зберігається. Складену з теми роботи картотеку необхідно дати на перегляд науковому керівникові, який порекомендує праці, котрі треба вивчити в першу чергу, а також ті, які слід виключити з картотеки або включити до неї.

Зібраний матеріал потребує сортування і критичної оцінки. Починаючи дослідження варто познайомитись з найновішою літературою з даної теми.

Нові праці, як правило, є повнішими і точнішими. Крім того, дослідження теми варто починати з узагальнюючих праць, які дозволять охопити проблемне поле дослідження, а відповідно більш чітко окреслити проблемні позиції, які потребують вирішення.

Окремо слід відзначити випадки, коли студентське дослідження присвячене поглядам або вченню якогось автора на основі вивчення відповідних документів. Якщо це так, то аналізуючи матеріал, будемо ділити його на наступні три групи:

1. Джерела, тобто праці основного персонажа вашої роботи, його сучасників, біографічні документи і офіційні документи;
2. Дослідження, тобто праці написані на цю тему на основі джерел;
3. Допоміжна література (словники, довідники, енциклопедії).

Будь-яке дослідження ґрунтується на працях попередників. Тому проблема цитування та узагальнення посідає важливе місце при роботі з джерелами. При виконанні дослівних виписок, які пізніше в тексті можуть стати цитатами, потрібно бути особливо обережними. Переписувати потрібно дослівно, включно з помилками і знаками пунктуації. Цитування варто звести до мінімуму і вдаватися до нього лише тоді, коли воно справді необхідне.

Цитуючи, ми повинні дотримуватися кількох формальних правил:

1. Цитата повинна бути дослівною;
2. Цитата не повинна бути надто довгою;
3. Цитата повинна подаватися у лапках і супроводжуватися посиланням на джерело у примітці;
4. Вилучення певних фрагментів, яке дозволяє уникнути довгого цитування, позначається три крапкою ...;
5. Пояснення, які розривають текст цитати, подаються у квадратних дужках [];
6. Цитати, які є незавершеним реченням, граматично узгоджуються і з авторським текстом.

Перефразовування (переказування), як правило, становить матеріал для більшої частини тексту курсової роботи. Це означає, що вже на етапі нотаток студент починає писати текст своєї праці. Слід прагнути передати думку автора якнайближче до оригіналу з використанням власної лексики. Для уникнення плагіату слід дотримуватись таких підходів: виділити основні ідеї, змінити структуру речень, використовувати синоніми або слова з подібним значенням, змінювати форми слів. При цьому наприкінці речень обов'язково мають бути посилання.

Узагальнення дозволяє одним реченням передати зміст цілого розділу або цілої авторської праці.

Працюючи над роботою, слід пам'ятати, що однією з вимог до написання роботи є її самостійність та творчість. Робота перенасичена посиланнями, запозиченнями зі статей, підручників, монографій не може бути позитивно оціненою. Курсова робота повинна бути написана гарною літературною мовою.

Курсова робота, в якій буде виявлено ознаки плагіату знімається з розгляду, а її авторові виставляється оцінка «не задовільно». Студент пише нову курсову роботу на іншу тему.

Етап реконструкції передбачає встановлення фактів. Після опрацювання різноманітних джерел та літератури постає проблема виділення достовірних фактів. Факти – основа будь-якого дослідження і тому перевірка їхньої істинності (верифікація) невіддільна від роботи із довідковим апаратом. Перевірка достовірності інформації, яку зустрічаємо у джерелах, може вимагати різних розумових операцій. Часом найефективнішими кроками можуть бути звернення до довідкової літератури чи порівняльний аналіз відомостей, які містяться у різних документах. Важливо також вирішити, чи твердження походить із надійного джерела. Тому варто звернути увагу на репутацію джерела інформації, а також на компетентність її автора. Додатково звертаємо увагу на те, первинним чи вторинним є джерело, на яке посилається автор. Корисно також знати, які суб'єктивні мотиви могли впливати на висновки автора (релігійні та політичні переконання, особисті та історичні обставини).

Аналітичний етап. Після встановлення істинності фактів постає питання осмислення та віднаходження зв'язків і залежностей між явищами і подіями. На цьому етапі створюється власне наукове знання. Дослідник намагається осмислити і зіставити наявні в його розпорядженні факти, порівняти можливі трактування цих фактів, відстежити тенденції і закономірності. На цьому етапі студент найповніше реалізує своє право на власне розуміння феномену чи сюжету, які є темою курсової роботи.

Наративний етап.

Курсова робота складається з таких частин:

1. Вступ.
2. Основна частина (поділяється на кілька розділів).
3. Висновки.
4. Список використаних джерел.
5. Додатки (у разі потреби).

Очікуваний обсяг тексту курсової роботи – 20-25 сторінок (без

наукового апарату). В облікований обсяг роботи не включають список використаних джерел та додатки.

Першим кроком написання курсової роботи є складання плану дослідження. При цьому найчастіше дослідники звертаються до хронологічного або предметного викладу матеріалу. План курсової роботи обов'язково повинен бути погоджений з науковим керівником ще до початку роботи над її текстом. Після остаточного узгодження чернетки з керівником можна оформляти чистовий варіант. Перед тим як друкувати з чернетки курсову роботу, її слід старанно ще раз перевірити, уточнити назви розділів, підрозділів, послідовність розміщення матеріалу, звірити цифрові дані, обґрунтованість і чіткість формулювань висновків та рекомендацій.

Структура курсової роботи включає такі основні елементи: титульний аркуш, зміст, вступ, основну частину, висновки, список використаних джерел, додатки (у разі потреби).

Титульний аркуш. Він є основним елементом будь-якої наукової роботи-курсної, дипломної чи дисертаційної. З титульного аркуша починається нумерація сторінок хоча номер сторінки на ньому не проставляється. У курсових роботах зазначають повну назву навчального закладу та його відомчу підпорядкованість, факультет, кафедру, на якій виконана робота, назву роботи, дані про студента та наукового керівника, місто та рік подання роботи до захисту.

Зміст. Він відповідає планові роботи, про який йшлося вище. Єдиною відмінністю є зазначення номерів сторінок. Вказується лише номер початкової сторінки пункту плану (Додаток 2).

Вступ. Завдання вступної частини – зорієнтувати читача у тематиці праці, представити тему роботи і дослідницьке завдання, пояснити, чим важливе або цікаве є звернення до конкретної теми, а також обґрунтувати ширший історичний, суспільний чи інтелектуальний контекст, до якого належить явище що розглядається. Тому вступ має включати в себе такі компоненти: *постановка проблеми, актуальність* (чому ця тема є цікавою для дослідження), *об'єкт дослідження* (1 речення), *предмет дослідження* (1

речення), *стан, рівень наукової розробки теми* (хто досліджував цю проблематику, яких результатів досяг, що залишилось невивченим), *мета дослідження* (1 речення), *завдання дослідження, методи дослідження, структура роботи* (вступ, кількість розділів, висновки, список джерел, літератури (кількість найменувань), загальна кількість сторінок в роботі). Рекомендований обсяг вступу – до трьох сторінок.

Основна частина роботи складається з розділів та підрозділів.

Завдання розділів основної частини – переконливо довести та проілюструвати головну думку автора. В основній частині автор послідовно та переконливо викладає факти, аргументи та докази, які він отримав опрацювавши відповідний масив джерел, літератури. Кожен розділ має починатись з передмови, де актуалізуються завдання дослідження, які будуть вирішені в цьому розділі. Наприкінці розділу потрібно сформулювати висновки із стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів.

Висновок має містити результати проведеного дослідження. У висновку зазначаються питання, які потребують подальшого дослідження, визначаються орієнтири на майбутнє. Недопустимо у висновках викладати нові факти, ідеї та аргументи, які відсутні в основній частині роботи.

Висновок – це нагода наголосити на тому, що вже було висвітлено в основній частині роботи. Дуже важливо, щоб висновки відповідали поставленим завданням. Обсяг висновків не повинен перевищувати 1-2 сторінки.

Наукове дослідження завершується списком використаних джерел. Цей елемент наукової роботи має назву «Список використаних джерел».

РОЗДІЛ 2

ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсову роботу друкують за допомогою комп'ютера на аркушах білого паперу формату А 4. При друкуванні тексту роботи необхідно залишати поля таких розмірів: зліва – до 30 мм, справа - 15 мм, зверху - 15 мм та знизу -15 мм. Текст наукової роботи набирається шрифтом (Times або подібним до нього) розміром 14 пунктів, лінійки розміщуються з інтервалом 1,5 (28-30 рядків на сторінці).

Титульна сторінка: перша сторінка оформляється як титульна, на ній немає колонтитула, немає також і номера сторінки. Зразок оформлення у Додатку В.

Зміст. Він відповідає планові роботи, про який йшлося вище. Єдиною відмінністю є зазначення номерів сторінок. Вказується лише номер початкової сторінки пункту плану (Додаток Б).

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, таблиць, малюнків, формул подають арабськими цифрами без знаку №. Першою сторінкою роботи є титульний лист, на якому номер сторінки не ставиться. На наступних сторінках номери проставляються у правому нижньому куті сторінки без крапки після цифри.

Номер розділу ставлять після слова “РОЗДІЛ 1”, після номера крапки не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера підрозділу має стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Кожен наступний абзац починається відступом 10 мм. Між абзацами немає додаткових інтервалів.

Заголовок будь-якої зі структурних частин не може знаходитися в кінці аркуша, після нього мусять бути принаймні два рядки тексту, що

знаходяться на відстані 5 мм від заголовка. Жоден заголовок не може закінчуватися крапкою. Якщо він довший одного рядка, то не слід вживати перенесення (поділу) слів; наступний рядок повинен починатися з того самого відступу.

Заголовки змісту, вступу, висновків, списку використаних джерел і літератури, додатків, списків позначень та скорочень повинні бути розміщені по центру рядка і написані великими літерами звичайним жирним шрифтом розміром 18 пунктів. Після заголовку пропускається один рядок.

Кожен розділ починається з нового аркуша. Розділи позначаються арабськими цифрами. Заголовок розділу має бути розміщений в наступному рядку під номером, по центру рядка. Всі назви пишуть великими літерами звичайним жирним шрифтом. Проте вони відрізняються за розміром: слово розділ та його номер пишуться розміром 18 пунктів, а назва розділу – 16 пунктів.

Розділ може поділятися на **підрозділи**, які в свою чергу, можуть ділитися на дрібніші структурні частини. Небажано, щоб ступенів поділу було більше ніж чотири.

Підрозділ і перший його ступінь поділу позначаються арабськими цифрами і починаються без відступу з лівого боку рядка. Треба зберігати невеликий відступ від попереднього тексту між розділами і підрозділами. Це допомагає переключити увагу читача і надати структурі роботи графічної виразності. Заголовок підрозділу пишеться малими прописними літерами жирним шрифтом розміром 14 пунктів. Заголовок першого ступеня поділу теж пишеться малими прописними літерами жирним шрифтом, але додатково позначається ще й курсивом.

Порядок посилань на джерела. Посилання в тексті подають у квадратних дужках []. Посилаються на джерело та сторінку (крім випадків, коли посилаються на джерело в цілому). Наприклад: На думку Геракліта світ слід розуміти, як потік, тобто: «Усе тече, усе змінюється» [8, с.68], де цифра 8 – це номер джерела за Списком

використаних джерел, а число 68 – це сторінка вказаного джерела звідки взята цитата. Володимир Соловйов може вважатися першим російським філософом, який зробив проблему єдності християн однією з центральних проблем своєї філософії [16, с.114-115].

Проблеми екуменічної співпраці між конфесіями в Україні розглядаються у працях[1-7]або[1, 2, 7].

Отже, цифри в [] відповідають порядковому номеру джерела у списку використаних джерел:

Оформлення бібліографічного списку.

У тексті роботи після висновків подають «**Список використаних джерел**». Цей список повинен містити повний бібліографічний опис будь-яких документів, наукових праць та довідкової літератури, використаних автором у будь-якій формі за правилами оформлення бібліографії 2015 року. Список доцільно поділити на кілька розділів, у яких згрупувати різні види джерел (нормативно-правові акти, наукова література, статті, монографії, дисертації, автореферати, довідкові видання, підручники, посібники). У кожній частині **Списку...** подаються повні бібліографічні назви публікацій із зазначенням загальної кількості сторінок, а у статтях – перша та остання сторінки. Назви розміщуються за алфавітом – спочатку кириличні видання, потім видання латиною. Записи розташовують в алфавітному порядку за прізвищами авторів або перших слів назв творів, записаних без автора. Авторів, які мають однакові прізвища записують в алфавітному порядку їхніх ініціалів. Праці одного автора записують за алфавітом перших букв назв його праць. Праці одного автора з однаковою назвою записують за хронологією. Зразки бібліографічного запису подано в Додатку А.

Ілюстрації. У курсових роботах слід використовувати лише штрихові ілюстрації і оригінали фотознімків. Фотознімки розміром меншим за формат А 4 повинні бути наклеєні на стандартні аркуші білого паперу формату А 4. Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують після номера ілюстрації. За потреби ілюстрації доповнюють пояснювальними даними

(підрисунковий текст). Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок.

Таблицю, рисунок або креслення, розміри якого більше формату А 4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або у додатках. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2. (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Таблиці. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назви не підкреслюють. Заголовки колонок повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, з великих, якщо вони самостійні.

Висота рядків - не менше ніж 8 мм. Колонку з порядковими номерами рядків до таблиці не включають.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї у тексті так, щоб її можна було читати без повороту опалітуреного блоку роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) назву вміщують тільки на дії першою частиною. Таблицю з великою кількістю колонок можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах одної сторінки. Якщо рядки або колонки таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її шапку, а в другому – боковик.

Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного

слова, його можна замінити лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами «Теж», а далі лапками.

Ставити лапки замість цифр, марок, знаків, математичних і хімічних символів, які повторюються, не варто. Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк (-).

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...у табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. табл. 1.3».

Додатки. За потреби до додатків доцільно включати таблиці, ілюстрації, які допомагають кращому сприйняттю матеріалу. Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті дисертації. Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літери Ї, наприклад, додаток А, додаток Б і т.д. Один додаток позначається як додаток А.

ЗАХИСТ РОБОТИ

1. Подання роботи до захисту. Курсові роботи подаються на кафедру старшому лаборанту у визначені терміни (як правило за 20 днів до початку сесії) для реєстрації і подачі для перевірки на доброчесність (плагіат).

2. Захист роботи. Курсові роботи захищаються перед комісією, до якої входять викладачі кафедри. Студент робить 5-7-ми хвилинний виступ, де викладаються короткий зміст та основні положення, що виносяться на захист і відповідає на запитання членів комісії.

3. Критерії оцінки курсових робіт.

Робота, в якій зроблено власну оцінку джерел та літератури, використані різноманітні методи дослідження, запропоновано власне вирішення проблеми, викладені аргументовані висновки та обґрунтовані пропозиції може бути оцінена на «відмінно» (5A).

Робота, в якій зроблено власну оцінку джерел та літератури, самостійно підібраний та проаналізований значний за обсягом та цікавий за змістом матеріал, зроблені аргументовані висновки та обґрунтовані пропозиції, але є помилки в оформленні роботи може бути оцінена на «добре» (4, 5 B).

Робота, в якій зроблено власну оцінку джерел та літератури, самостійно підібраний та проаналізований значний за обсягом та цікавий за змістом матеріал, але є проблеми з оформленням роботи, аргументацією висновків, може бути оцінена на «добре» (4 C).

Робота, в якій самостійно підібраний та проаналізований значний за обсягом та цікавий за змістом матеріал, але відсутній аналіз джерел та літератури, допущенні помилки в оформленні роботи, може бути оцінена на «задовільно» (3,5 D).

Курсова робота, в якій прореферовані опубліковані джерела і на їх основі розкрито тему допускається до захисту, але не може бути оцінена вище ніж оцінкою «задовільно» (3 E).

Курсова робота, в якій буде виявлено ознаки плагіату знімається з розгляду, а її авторіві виставляється оцінка «незадовільно» (2 F). Крім того

не допускаються до захисту роботи, які не відповідають вимогам оформлення курсових робіт, а також роботи подані з порушенням термінів їх виконання.

Використані джерела:

1. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Підручник. К., 2003. 295 с.

Тематика курсових робіт з дисципліни “Теорія держави і права” для студентів I курсу

1. Правознавство – юридична наука: загальнотеоретична характеристика.
2. Методологія юридичної науки: поняття, види і характеристика методів юридичного пізнання.
3. Тенденції розвитку правової освіти і науки в Україні.
4. Теорія держави і права в системі юридичних наук: загальнотеоретична характеристика.
5. Теорія держави і права – базова загальнотеоретична наука.
6. Основні завдання, функції теорії держави і права та значення цього курсу для підготовки юристів.
7. Юридичні гарантії забезпечення права нації (народу): сутність і способи реалізації.
8. Поняття, ознаки, передумови виникнення та соціальна сутність держави.
9. Загальні закономірності виникнення держави, особливості їх прояву у різних народів.
10. Причини виникнення держави, порівняльна характеристика наукових теорій про походження держави.
11. Функції держави (поняття, види). Основні функції Української держави.
12. Функції держави соціально-демократичної орієнтації.
13. Суверенітет держави, його співвідношення із суверенітетом нації, народу.
14. Загальнотеоретична характеристика типології держав, значимість її, критерії їхньої зміни.
15. Державний суверенітет як важлива ознака держави
16. Державно-правові погляди М.С. Грушевського.
17. Державно-правові ідеї І.Я. Франка.
18. Політико-правові ідеї Т.Г. Шевченка.
19. Державно-правові погляди В.В. Винниченка.
20. Сутність держави і права у працях С.Дністрянського.
21. Визначення сутності держави в працях видатних українських юристів (Б. Кістяківського, С. Дністрянського, Л. Окіншевича, О. Єфименка та ін..)
22. Місце громадських об'єднань в громадянському суспільстві
23. Проблеми відродження національної держави в Україні.
24. Суспільство і держава (співвідношення, спільність та відмінність ознак).
25. Тенденції розвитку форми держави на сучасному етапі.
26. Загальнотеоретична характеристика громадянського суспільства: сутність, ознаки, генезис, значимість.
27. Форма держави (сутність, елементи, види, значимість).
28. Основні напрямки удосконалення форми Української держави.
29. Юридичне закріплення форми держави в конституційних актах України.
30. Порівняльний аналіз унітарної, федеративної та конфедеративної держав.
31. Порівняльний аналіз парламентської, президентської та парламентсько-президентської республік.
32. Сутність, функції, принципи, форми та інститути демократії.
33. Демократія: сучасні форми та інститути, значимість її для суспільного розвитку.

34. Демократія і самоврядування, їх взаємовплив та шляхи розвитку в Україні.
35. Загальне поняття, сутність та роль механізму та апарату у виконанні функцій держави.
36. Механізм та апарат держави: суть та конституційні засади діяльності в Україні.
37. Загальнотеоретична характеристика принципу розподілу державної влади (сутність та засоби його реалізації).
38. Стан та перспективи розвитку державних органів України, їх юридичне оформлення.
39. Правові основи діяльності правоохоронних органів України.
40. Порядок формування та повноваження правоохоронних органів за чинною Конституцією України.
41. Місце та роль Конституційного Суду в єдиній системі судочинства.
42. Характерні риси та основні напрямки розвитку інституту президентства в Україні.
43. Юридичне закріплення правового статусу державного службовця в Україні: ознаки, повноваження, функції та види.
44. Уповноважений Верховної Ради з прав людини: загальнотеоретична характеристика.
45. Місце правоохоронних органів у механізмі держави.
46. Роль та значимість політичної системи для розвитку правового життя.
47. Особливості та основні напрямки розвитку політичної системи сучасної України.
48. Держава - ядро політичної системи. Її зв'язок з іншими суб'єктами політичної системи.
49. Політичні партії як елемент політичної системи: загальнотеоретична характеристика.
50. Громадські організації: класифікація та принципи їх діяльності
51. Правові засади організації та діяльності громадянських організацій в громадянському суспільстві.
52. Межі втручання держави у діяльність громадянських організацій
53. Місце та роль громадських організацій у політичній системі суспільства.
54. Основні організаційно-правові форми діяльності представницьких органів державної влади в умовах ринкової економіки.
55. Правові форми взаємовідносин держави і комерційних корпорацій.
56. Проблеми організації місцевого самоврядування в Україні (діяльність, правовий статус, і відповідальність органів та посадових осіб).
57. Місце, роль та значущість демократії в будівництві Української держави.
58. Правові форми взаємовідносин держави і громадських об'єднань.
59. Співвідношення держави і особи (загальнотеоретична характеристика).
60. Основні права та свободи людини (поняття, види, принципи, міжнародно-правовий та державний захист).
61. Правовий статус громадянина (поняття, зміст, принципи, значення) та його розвиток у сучасних умовах.
62. Правовий статус особистості: поняття, склад, види та його конституційні засади в Україні.

- 63.Юридичний механізм забезпечення прав людини
- 64.Проблеми захисту прав, свобод людини в Україні.
- 65.Виникнення та формування міжнародних стандартів у галузі прав людини.
- 66.Європейські стандарти прав людини: загальнотеоретична характеристика
- 67.Захист основних прав і свобод людини в Європейській конвенції з прав людини.
- 68.Європейський Суд з прав людини як гарант прав людини
- 69.Право людини на компенсацію моральної шкоди (загальнотеоретичні аспекти)
- 70.Право людини на захист честі і гідності
- 71.Право людини на свободу світогляду і віросповідання: загальнотеоретична характеристика
- 72.Межі прав людини за Конституцією України.
- 73.Зловживання суб'єктивним правом.
- 74.Право людини на життя і проблеми його юридичного забезпечення в Україні.
- 75.Захист прав дитини в міжнародних та національних правових актах.
- 76.Судові та інші гарантії захисту прав і свобод громадян України.
- 77.Правова держава у світовій класичній думці про державу і право.
- 78.Правова держава (сутність, ознаки, значення). Конституційні основи її формування в Україні
- 79.Правова держава: сутність та стан її формування в Україні.
- 80.Загальна характеристика права (сутність, функції, ознаки).
- 81.Історична типологія об'єктивного юридичного права. Сутність права держав соціально-демократичної орієнтації.
- 82.Загальна характеристика сучасних теорій права.
- 83.Теорія природного права.
- 84.Соціологічна теорія права.
- 85.Теорія позитивного права.
- 86.Психологічна теорія права.
- 87.Історична теорія права.
- 88.Порівняльний аналіз наукових теорій походження права.
- 89.Цінності права і правові цінності.
- 90.Поняття та сутність права у наукових працях Б.О. Кістяківського.
- 91.Основні принципи об'єктивного права (загально-правові, міжгалузеві, галузеві) : поняття, види, значимість
- 92.Співвідношення об'єктивного та суб'єктивного права.
- 93.Співвідношення економіки, політики і права.
- 94.Зв'язок права та інших соціальних явищ (справедливості, моралі, свідомості, релігії тощо).
- 95.Соціальні норми, їх характерні риси та роль у правовому регулюванні суспільних відносин.
- 96.Місце норм права у системі соціальних норм.
- 97.Взаємодія норм права і моралі у регулюванні суспільних відносин
- 98.Норми права (сутність, структура, класифікація) та юридична практика.
- 99.Основні шляхи забезпечення дії принципу верховенства права.

100. Загальна характеристика приватного і публічного, матеріального та процесуального права.
101. Зовнішні форми (джерела) права: сутність, класифікація. Різновиди у сучасній правовій системі України
102. Тенденція розвитку форм (джерел) права (загальнотеоретична характеристика).
103. Нормативно-правові акти: поняття, ознаки, види. Їх відмінність від індивідуальних юридичних актів.
104. Право і закон: загально – теоретична характеристика.
105. Закон як форма права (поняття, ознаки, види, властивості) та їх значення в умовах правової держави.
106. Правовий (судовий) прецедент - основне джерело англо-американської системи права.
107. Загальна характеристика Конституції України як Основного закону держави
108. Міжнародний договір як джерело права
109. Специфічні юридичні акти, що набувають нормативно-правового значення.
110. Акти Конституційного Суду України як форма (джерело права)
111. Характерні особливості чинної Конституції України.
112. Дія нормативно-правових актів у часі, в просторі та за колом осіб.
113. Загальна характеристика підзаконних нормативних актів України.
114. Підзаконні нормативні акти державних органів України та органів місцевого самоврядування: порівняльний аналіз.
115. Загальнотеоретична характеристика системи права і системи законодавства.
116. Система права: поняття, основні риси та головні чинники утворення галузей та інститутів права.
117. Сучасні правові системи та шляхи розвитку її в Україні.
118. Загальна характеристика романо-германської правової системи.
119. Основні ознаки та особливості функціонування англо-американської правової системи.
120. Правова система мусульманського права (загальнотеоретична характеристика).
121. Основні напрямки правової реформи в Україні
122. Правотворчість (поняття, види, форми, принципи, стадії) та заходи по її вдосконаленню.
123. Правотворчість: основні ознаки та Конституційні засади її здійснення в Україні
124. Систематизація нормативно-правових актів: поняття, способи, види та її стан в Україні.
125. Реалізація юридичних норм та правомірна поведінка.
126. Застосування юридичних норм, як особлива форма його реалізації.
127. Правові колізії та способи їх подолання.
128. Прогалини в законодавстві та застосування юридичних норм за аналогією.

129. Тлумачення правових норм (поняття, способи, види та значимість).
130. Види та роль тлумачення в процесі застосування права.
131. Інтерпретаційно-правові акти: сутність, види, властивості.
132. Законність (поняття, принципи, гарантії і значущість) та основні напрямки її вдосконалення в сучасний період.
133. Законність і правопорядок: поняття, принципи, значення, юридичні гарантії законності в Українській державі.
134. Поняття та співвідношення правової та правомірної поведінки.
135. Теоретична характеристика правопорушення, причини виникнення та подолання.
136. Правопорушення у сучасній Україні тенденції їх виникнення та подолання.
137. Юридична відповідальність (поняття, види, функції, стадії).
138. Проблеми забезпечення права на життя (загальнотеоретична характеристика).
139. Юридична відповідальність як засіб забезпечення законності та правопорядку.
140. Правова свідомість: поняття, склад та взаємозв'язок її з правом.
141. Правове виховання (поняття, види, значення) та заходи його покращання в сучасних умовах.
142. Правове виховання та правова культури особи: взаємовплив та напрямки розвитку.
143. Правова культура - елемент формування державного службовця.
144. Правова культури особи і суспільства та заходи і засоби їх формування.
145. Поняття, основні ознаки, види та структура правовідносин, місце в них юридичних фактів.
146. Юридичні факти: поняття, види, їх значимість,
147. Суб'єкти права (сутність, класифікація), їхня правоздатність, дієздатність та деліктоздатність.
148. Порівняльне правознавство як напрям сучасної юридичної думки.
149. Роль та місце реалізації і тлумачення в правовому регулюванні.
150. Правове регулювання суспільних відносин: поняття, види, стадії, типи.
151. Ефективність правового регулювання суспільних відносин та його механізм.
152. Юридична, правотворча (законодавча) техніка: поняття, склад та значення для удосконалення законності України
153. Юридична практика: поняття, структура, види, функції.
154. Проблема застосування у праві дозволів і заборон, примусу.
155. Співвідношення внутрішньодержавного і міжнародного права.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бурдін М. Ю, Логвиненко І. А., Лазарєв В. В. Теорія держави та права у визначеннях та схемах: довідник. Харків : ХНУВС, 2021. 108 с.
2. Загальна теорія права. нормативний курс: підручник / Бобровник С.В. К.: Юрінком Інтер, 2021. 576 с.
3. Загальна теорія права : підручник / О. В. Петришин, В. В. Лемак, Д. В. Лук'янов, С. І. Максимов, В. С. Смородинський та ін.; Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2020. 568 с.
4. Загальна теорія права : підручник / [Козюбра М. І., Погребняк С. П., Цельєв О. В., Матвєєва Ю.І.]; за заг. ред. М. І. Козюбри. [Перевидання] Київ : Ваіте, 2015. 391 с.
5. Кравчук М. В. Теорія держави і права (опорні конспекти) : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. 3-тє вид., змін. й доповн. К. : Алерта, 2014.
6. Кравчук М.В. Теорія держави і права (опорні конспекти). Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 524 с.
7. Кравчук М.В. (авт. – упоряд.) Теорія держави і права. Проблеми теорії держави і права (навчальний посібник для підготовки до державного іспиту). Тернопіль, 2001. 168с.
8. Крестовська Н. М., Матвєєва Л. Г. Теорія держави і права. Підручник. Практикум. Тести: підручник. 2-ге вид., випр. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 584 с.
9. Проблеми теорії держави і права (опорні конспекти) : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. 3-тє вид., змін. й допов. / М. В. Кравчук (авт.-упоряд.). Тернопіль : Екон. думка, 2016. 420 с.
10. Рабінович П. М. Основи теорії та філософії права: навч. посібник. Львів : Видавництво ЛОБФ «Медицина і право», 2021. 256 с.
11. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: підручник. 4-є видання. К.: Алерта, 2021. 528 с.
12. Теорія держави і права в тестових завданнях: навч. посібник / кол. авт.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Л. Р. Наливайко. Дніпро: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 716 с.
13. Теорія держави і права. Збірник тестових завдань. Частина І: Навч.- метод. посібник. / Боняк В.О., Лантух І. С., Сердюк І. А., Христова Ю. В. Дніпро: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 60 с.
14. Теорія держави і права. Державний іспит : навч. посіб. / [Ю. М. Оборотов, Н. М. Крестовська, А.Ф. Крижанівський та ін.]. Х. : Одиссей, 2010. 256 с.
15. Теорія держави та права : навч. посіб. / [Є. В. Білозьоров, В. П. Власенко, О. Б. Горова, А. М. Завальний, Н. В. Заяць та ін.]; за заг. ред. С. Д. Гусарева, О. Д. Тихомирова. К. : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.
16. Теорія держави і права : підруч. / [Ю. А. Ведерніков, І. А. Сердюк, О. М. Куракін та ін.]; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, проф. Ю. А. Ведерніков. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2015. 468 с.
17. Теорія держави та права України: підручник для курсантів та студентів вищих навч. закл. / О. М. Бандурка, М. Ю. Бурдін, О. М. Головка та ін.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Майдан, 2018. 436 с.
18. Теорія держави та права : практикум / Білозьоров Є. В. та ін. Київ : ФОП Маслаков, 2018. 166 с.
19. Тетарчук В.І. Теорія держави і права [текст] : Навчальний посібник для підготовки до іспитів. 2021. 184 с.
20. Тополєвський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с.
21. Фатхутдінова О.В., Куненко І.С., Максимова Л.О., Хлабистова К.В. Теорія держави і права : навч. посібник. К.: КНТ, 2021. 310 с.
22. Kraft, J. (1946). General Theory of Law and State. By Hans Kelsen. Translated by Wedberg Anders. Cambridge: Harvard University Press (Twentieth Century Legal Philosophy Series: Vol. I); 1945. Pp. xxxiii, 516. American Journal of International Law, 40(2), 495-497. doi:10.2307/2193216

**Тема: «ПРАВОВЕ ВИХОВАННЯ ТА ПРАВОВА КУЛЬТУРА ОСОБИ:
ВЗАЄМОВПЛИВ ТА НАПЯМИ РОЗВИТКУ»**

ПЛАН

ВСТУП

**РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ
І ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ**

1.1. Поняття і функції правової культури

1.2. Сутність та форми правового виховання

**РОЗДІЛ 2. ВЗАЄМОВПЛИВ ПРАВОВОГО ВИХОВАННЯ І
ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ**

2.1. Правове виховання як спосіб формування правової свідомості і
правової культури

2.2. Форми і методи правового виховання – важливий засіб розвитку
правової культури

**РОЗДІЛ 3. РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ У
РОЗБУДОВІ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ**

3.1. Стан правової культури в Україні

3.2. Шляхи розвитку правової культури в Україні

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

**Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет**

Юридичний факультет

Кафедра теорії та історії держави та права

**КУРСОВА РОБОТА
з теорії держави і права**

на тему: **«ПРАВОВА ДЕРЖАВА: СУТНІСТЬ ТА СТАН ЇЇ
ФОРМУВАННЯ В УКРАЇНІ»**

Галузь _____ знань

_____ ,

Спеціальність _____

Студента/тки _____ курсу, _____ групи

Керівник: к. ю. н., доцент,
завідувач кафедри ТІДП **Кравчук**
М.В.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Голова _____

Члени комісії _____

Тема: «ПРАВОВА ДЕРЖАВА: СУТНІСТЬ ТА СТАН ЇЇ ФОРМУВАННЯ
В УКРАЇНІ»

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУТНОСТІ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ	
1.1. Історія виникнення та розвитку знань про правову державу..	5
1.2. Поняття та сутність правової держави.....	8
РОЗДІЛ II. ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИНЦИПІВ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ	
2.1. Принципи правової держави та їх система.....	10
2.2. Поняття та зміст принципу верховенства права та принципу законності.....	13
РОЗДІЛ III. ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ	
3.1. Закріплення принципів правової держави у законодавстві України.....	18
3.2. Напрямки становлення правової держави в Україні.....	21
ВИСНОВКИ.....	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	
ДОДАТКИ	

Декларація про академічну доброчесність

Я, _____, студент(ка) (юридичного факультету, першого курсу, групи _____ Західноукраїнського національного університету), розумію, що ознайомилась із Кодексом академічної доброчесності, усвідомлюю та підтримую його. Буду дотримуватись принципів, цінностей та норм академічної доброчесності у процесі навчання, приймати етику академічних взаємовідносин. Буду здійснювати освітню, творчу та наукову діяльність, дотримуючись при цьому цінностей та місії освітньої культури університету, моральних і правових норм поведінки. Буду сумлінно навчатися, керуючись законодавством України та етичними вимогами щодо обов'язків здобувача. Зобов'язуюсь з повагою ставитися до поважати своїх товаришів по навчанню та викладачів університету, буду уникати усіх видів порушень академічної доброчесності під час свого навчання, не допускати поведінку, що завдає шкоди членам академічної спільноти та репутації університету, протидіяти порушенням академічної доброчесності представниками університету, використовувати лише достовірні джерела інформації, не фальсифікувати чи фабрикувати дані, не використовувати ідеї, відомості, твердження та тексти без посилання на джерела, не вживати плагіат, не отримувати фінансову вигоду під час навчання, не пропонувати хабарів. Усвідомлюю, що у разі порушення мною цієї Декларації нестиму перед академічною спільнотою університету відповідальність згідно із нормами моралі та чинним законодавством України.

Дата

Підпис ПП

Рекомендована література з дисципліни “Теорія держави і права”

1. Актуальні проблеми теорії держави та права. Ч. I. *Актуальні проблеми теорії держави : навч. посіб.* [С. М. Тимченко, С. К. Бостан, С. М. Легуша та ін.]. 2-е вид., стереот. К. : КНТ, 2008.
2. Антошкіна В.К. Ознаки та особливості права, які зумовлюють необхідність тлумачення. *Підприємництво, господарство і право.* 2020. №4. С.233–239.
3. Атаманова Н. Проблемні питання застосування норм права. *Підприємництво, господарство і право.* 2021. №2. С.164–169.
4. Бабенко К. Участь парламенту у формуванні уряду: проблеми і перспективи конституційної реформи в Україні. *Юридична Україна.* 2012. №1.
5. Банах С.В. Поняття та особливості інформації як теоретичної категорії. *Актуальні проблеми правознавства.* Збірник наукових праць ЮФ ТНЕУ. Тернопіль, 2019. Випуск 4. С.226-231.
6. Бакумов О. Проблеми зловживання правами громадян у процесі реалізації форм безпосередньої демократії. *Бюлетень Міністерства юстиції України.* 2012. №4..
7. Бамбізов Є. Є. Інформаційна функція Державної фіскальної служби України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Запоріжжя, 2017.
8. Беззубко Б. І. Вдосконалення державних механізмів стратегічного планування соціально-економічного розвитку територій: автореф. дис. ...канд. наук з держ. упр. Маріуполь, 2017.
9. Березенко В. В. Правовий режим державного кордону України: конституційно-правові аспекти регулювання та захисту: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017.
10. Белкін Л. Генеза правового нігілізму в контексті теорій бюрократизму. *Право України.* 2012. № 1-2.
11. Білас І. Право, суспільство, держава: від тоталітаризму до демократії. *Розбудова держави.* 1994. № 3.
12. Боброва Ю.Ю. Гендерна комунікація як чинник модернізації сучасної держави. *Громадянське суспільство як чинник модернізації сучасної держави:* матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 20 квітня 2021 р.). Київ: Київський регіональний центр НАПрН України, 2021. С.17-21.
13. Богущька Н. М. Методологічне значення юридичних конструкцій у контексті методу правознавства. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету.* Серія: Юридичні науки. 2017. Вип. 5
14. Буга Г. С., Буга В. В. Історичні витоки та сучасність юридичної освіти та науки в Україні. *Правовий часопис Донбасу.* 2018. № 1.
15. Буша Н. Місце правового звичаю серед форм (джерел) права України. *Юридична Україна.* 2011. №1.
16. Ведерніков Ю.А. Теорія держави і права: Навч. посіб.. К.: Знання, 2008.
17. Велика українська юридична енциклопедія: у 20-ти томах / редкол.: В. Д. Гончаренко (гол.) та ін. Харків: *Право*, 2016. Том 1: Історія держави і права України. 848 с.
18. Велика українська юридична енциклопедія: у 20-ти томах / редкол.: С. І. Максимов (гол.) та ін. Харків: *Право*, 2017. Том 2: Філософія права. 1128 с.
19. Велика українська юридична енциклопедія: у 20-ти томах / редкол.: О. В. Петришин (гол.) та ін. Харків: *Право*, 2017. Том 3: Загальна теорія права. 952 с.
20. Вернигора В. В. Поняття, структура та особливості адміністративно-правового статусу військових формувань України під час особливого періоду. *Науковий вісник публічного та приватного права.* 2017. № 4.
21. Вільчинська С. Проект методології нового типу (підхід філософської антропології). *Університетська кафедра.* 2018. № 7.
22. Вовк П. Правова держава: вітчизняні наукові підходи до змісту поняття. *Юридичний вісник.* 2020. №1. С.19–23.
23. Волинець В. Зв'язок системи функцій держави та її ідеї у державно-правовій теорії І. Львіна. *Юридична Україна.* 2012. №5.
24. Волощук О. Проблеми тлумачення теорії розподілу влади у світовій правовій доктрин. *Бюлетень Міністерства юстиції України.* 2012.№4.
25. Воронцов В. А. Конституційно-правовий статус Національного банку України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції.* 2017. Спеціальний випуск, ч. 1.
26. Габаковська Х. В. Дослідницький підхід як елемент методології у сучасній юриспруденції: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Івано-Франківськ, 2018.
27. Гавінська, Олена Андріївна. Підгалузї права в системі права сучасної України [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01; Міжнар. гуманітар. ун-т. Одеса, 2017.
28. Ганьба Б. Причини існування та засоби подолання правового елітарного нігілізму в умовах в сучасних суспільств перехідного типу. *Юридична Україна.* 2011. №5.
29. Герилів Д. Ю. Типологія держави: теоретико-правове дослідження: моногр. Львів: ПАІС, 2016.
30. Гиляка О. С. Юридичний документ: поняття, особливості, види: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2017.
31. Голуб О.А. Щодо типів правового регулювання гендерних відносин. *Громадянське суспільство як чинник модернізації сучасної держави:* матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ,

20 квітня 2021 р.). Київ: Київський регіональний центр НАПрН України, 2021. С.36-38.

32. Городовенко В. Принцип рівності громадян перед законом і судом. *Вісник Конституційного Суду України*. 2012. №1.
33. Городовенко В. В. Принцип справедливості судової влади: загальнотеоретичні аспекти. *Адвокат*. 2012. №2.
34. Грицай І. Ретроспектива та сучасний зміст паритетної демократії: теоретико-правовий аспект. *Верховенство Права*. 2017. № 3. (30).
35. Гришко О. М., В. І. Риндюк, Ю. М. Рижук Теорія держави і права [Текст] : практикум; за заг. ред. д-ра політ. наук, проф. Ф. П. Шульженка; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". К. : КНЕУ, 2013. 308 с.
36. Гусарева С. Д., Тихомирова О. Д. Теорія держави та права: навч. посіб. Київ: НАВС, *Освіта України*, 2017. 320 с.
37. Давидов Р., Данилюк Ю. Питання теорії конституційних правовідносин. *Право України*. 2006. № 1.
38. Дембіцька С. Л. Профілактика правопорушень як спосіб встановлення та зміцнення правопорядку в суспільстві. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 1. Т. 2.
39. Демічева В.В. Вплив правової культури на стан правопорядку в Україні. Сучасний правопорядок: національний, інтегративний та міжнародний виміри: *Тези Міжнародної науково-практичної конференції* / За заг. ред. Ю.М. Оборотова. О.: Фенікс, 2008.
40. Державотворення і правотворення в Україні: досвід, проблеми, перспективи / За ред. Ю. С. Шемшученка: Монографія. К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, 2001.
41. Дзевелюк М. В. Традиції та новації в розвитку функцій сучасної держави: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Одеса, 2017.
42. Дудченко О. Суд як державний орган. *Вісник прокуратури*. 2013. № 4. С. 88—96.
43. Дубняк М. Зміцнення прямої демократії на місцевому рівні шляхом удосконалення правового регулювання інформаційної взаємодії. *Evropský politický and law diskurz*. 2017. Svazek 4., 3. vydání.
44. Дурнов Є. Поняття та види функцій праворозуміння. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. №9. С.154-159.
45. Дученко А. Ю. Свобода слова в Україні: стан, гарантії, перспективи. *Журнал східноєвропейського права*. 2017. № 39.
46. Жаровська І. М., Грень Н. М. Реалізація права людини на справедливий суд. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 5.
47. Жебровська, Кристина Артаківна. Правові цінності у взаємодії правових систем [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". Одеса, 2017. 20 с.
48. Загальна теорія держави і права: [Підручник для студентів вищих навчальних закладів] / За редакцією проф. М.В. Цвіка, доц. В.Д. Ткаченка, проф. О.В. Петришина. Харків: Право, 2006.
49. Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. / Р. А. Каложний, С. М. Тимченко, Н. М. Пархоменко, С. М. Легуша. К.: Вид. Паливода А. В., 2007.
50. Загальна теорія права: Підручник / За заг. ред. М.І. Козюбри. К.: Ваіте, 2015. 392 с.
51. Загуменна Ю.О., Лазарєв В.В., Сидоренко А.Ю. Відомча нормотворчість в Україні: досвід комплексного аналізу: монографія. Харків: Планета-Прінт, 2021. 228с.
52. Задорожній Ю. Західна традиція права у контексті формування кодифікованих актів на теренах України. *Право України*. 2006. № 9.
53. Зубчик Ю. Щодо сутності суб'єктивного права. *Юридична Україна*. 2012. №2.
54. Зякун А. І., Дегтяр Р. О. Методологічні основи юридичної психології як науки. *Правові горизонти*. 2017. Вип. 6.
55. Іщенко І. Зміни предмета правового регулювання в умовах правової держави і громадського суспільства. *Юридична Україна*. 2011. №9.
56. Карашук К. Поняття та проблема кодифікації законодавства України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. №3.
57. Кельман М.С., Котуха О.С., Коваль І.М. Загальна теорія держави і права: підручник/ за заг. ред. доктора юридичних наук, професора М. С. Кельмана. Тернопіль, 2018. 804 с.
58. Кельман М. Теоретико-методологічні підходи до аналізу співвідношення громадянського суспільства та держави. *Право України*. 2010. № 6.
59. Кіріка Д. В. Вплив місцевого самоврядування на демократичну трансформацію державної влади в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 3.
60. Клименко О. Право як теоретичне поняття. *Підприємництво, господарство і право*. 2010. № 7.
61. Ковальчук С. О. Методологія вчення про речові докази у кримінальному процесі. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. Серія: Право. 2017. № 4.
62. Козак Ю.-М. Р. Правові засади легітиматії державної влади в Україні. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 2.
63. Козюбра М. Верховенство права і Україна. *Право України*. 2012. № 1-2.
64. Коментар до Конституції України: Науково-популярне видання. Київ: Інститут законодавства ВРУ, 1996. 377 с.

65. Комлик, В. В. Склад правопорушення: теоретичні підходи та практичні виміри [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01; Вищ. навч. закл. "Ун-т економіки та права "КРОК". Київ, 2017. 18 с.
66. Косілова О. Правозахисні функції громадянського суспільства. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. №10.
67. Косович В. Юридичний техніко-технологічний інструментарій та верховенство права (метеологія дослідження). *Вісник Львівського університету*. Серія: Юридична. 2018. Вип. 66.
68. Костюк, О. М. Теоретико-правові засади нормативного тлумачення [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Івано-Франків. ун-т права ім. короля Данила Галицького. - Івано-Франківськ, 2017. 16 с.
69. Котюк, В. О. Загальна теорія держави і права : *Навчальний посібник*. Київ : Атіка, 2005 . 591 с.
70. Кочина О.С., Болдирева В. М. Вплив воєнного стану на цивільні правовідносини. *Нове українське право*. 2022. Випуск 2. С.53-59.
71. Кравець І. Традиційні та новітні господарські системи: окремі проблеми правового регулювання. *Юридична Україна*. 2011. №9.
72. Кравченко Т. А. Права людини як основний критерій легітимності державної влади. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. №4.
73. Кравчук В., Кравчук В. Громадський контроль судової влади як спосіб відновлення довіри суспільства до судів та суддів. *Актуальні проблеми правознавства*. Випуск 3 (7). 2016. С. 11–16.
74. Кравчук М. В. Основні риси державного і військового будівництва України в період Директорії (історико-правове дослідження). *Evropský politický a právní diskurz*. 2018. №6. S 88-97.
75. Кравчук М. В. Українська повстанська армія: організаційно-правові засади функціонування. *Проблеми реалізації принципу верховенства права: теоретичні і практичні аспекти*: Збірник матеріалів Міжнародної юридичної науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальна юриспруденція». www/LegalAcvity.com.ua, м. Київ, 14 грудня 2012 року. Тези наукових доповідей.-К., 2012.
76. Кравчук М. В. Українська Центральна Рада – доба державотворення: значимість та уроки. *Правопорядок у державному та суспільному розвитку: національний і міжнародний вимір: Збірник матеріалів юридичної науково-практичної Інтернет конференції «Актуальна юриспруденція»*. www/LegalAcvity.com.ua, м. Київ, 24 лютого 2012 року. Тези наукових доповідей.-К., 2012.
77. Кравчук М. В., Кравцова Н. Р. Політичні та правові ідеї Рональда Дворкіна – загальноцивілізаційний стандарт правового життя *Актуальні проблеми правознавства. Збірник наукових праць ЮФ ТНЕУ / Редкол. та ін.* Випуск 3. Тернопіль. 2019.
78. Кравчук М. Етапи військового будівництва в період УЦР: історико-правове дослідження. *Держава, право і юридична думка у балтиморському регіоні: історія та сучасність: матеріали XXVI Міжнародної історико-правової конференції 27-29 квітня 2012 р.*, м. Одеса / ред. колегія С.В. Ківалов,(голова), І.Б. Усенко (заступник, Н.М. Крестовська (відп. секр.), В.В Завальнюк, О.Н. Ярмиш, Л.Г. Матвєєва. *Одеса: видавець Букаєв В.В.*, 2012.
79. Кравчук М. Збройні сили - гарант суверенітету Української держави (організаційно-правовий аналіз військового будівництва України 1917-1920 рр.) *Актуальні проблеми правознавства*. Науковий збірник ЮІ ТАНГ. Вип. №5.
80. Кравчук М. Методологічні та загальнотеоретичні аспекти наукової розвідки правових засад розбудови Збройних сил України. *Право України*. 2006. № 7.
81. Кравчук М. В. Досвід розбудови Армії УНР та його роль в сучасному виховному процесі. Матеріали науково-практичної конференції “ Актуальні проблеми історико-правової науки та її роль у правовому та патріотичному вихованні студентів ”: *Збірник матеріалів науково-практичної конференції, м. Івано-Франківськ, 7-8 листопада 2014 р. Матеріали наукових доповідей*. Івано-Франківськ, 2014. С.14-24.
82. Кравчук М. В. Інститут президентства в механізмі Української держави. *Інститут Президента в системі державної влади України: матеріали наукової конференції. К. Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”*, 2014. С.355-359.
83. Кравчук М. В. Методологія в науковій спадщині О. В. Сурілова. *Питання удосконалення методології сучасної юриспруденції: тези Другої Міжнар. Наук. Конф., присвяч. пам'яті проф. О.В. Сурілова* (м. Одеса, 30-31 березня 2012 р.) / за заг. ред. Ю. М. Оборотова. *Одеса: Фенікс*, 2012
84. Кравчук М. В. Правова система США. Навч. посіб. К: *Нора-Друк*, 2004. 136 с.
85. Кравчук М. В. Проблеми теорії держави і права: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 2-ге вид., змін. й доп. К.: “Професіонал”, 2004. 400 с.
86. Кравчук М. В. Теорія держави і права. Проблеми теорії держави і права: Навчальний посібник. Тернопіль: Карт-бланш, 2002. 247 с.
87. Кравчук М. В. Значимість методологічної спадщини О. В. Сурілова в історико-правовому дослідженні розбудови Армії УНР. *Розвиток методології сучасної юриспруденції: мат: Четвертої наук. конф. (м. Одеса, 27-28 березня 2015 р.) / відп. ред. Ю.М.Оборогов*. Одеса: Фенікс. 2015. С.12-15.
88. Кравчук М.В. Досвід військового будівництва Української Центральної Ради та сучасне державотворення. *Реформування законодавства України в умовах інтеграції до Європейського Союзу: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (27 березня 2015 року)*. Тернопіль: Вектор, 2015. С. 33-39.
89. Кравчук М.В. Збройні Сили – базовий інституту держави: витоки державотворення початку

- XX ст. *Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід*: [Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Тернопіль, Тернопільський національний економічний університет, 8-9 квітня 2016 р.]. Тернопіль: Економічна думка, 2016. С.204-207.
90. Кравчук М.В. Кримська військова операція Армії УНР (квітень 2018 р.) та її значимість для сучасної розбудови України: історико-правовий аспект. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Юридичні науки». Випуск №3. 2018.С.23-29.
91. Кравчук М.В. Міжнародний чинник у будівництві національної держави та її армії в період УЦР: історико-правовий аспект. *Юридический научный электронный журнал Запорожского национального университета* URL. http://www.lsej.org.ua/6_2015/5.pdf. 2015. №6. С.20 – 23. (дата звернення 5 травня 2022 р.)
92. Кравчук М.В. Організаційно-правові засади формування Армії України в період Центральної Ради і Гетьманату: порівняльний-правовий аналіз. *Електронне наукове фахове видання «Порівняльно-аналітичне право» Юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородського національного університету»* 2015. №5. С. 33-37. URL. <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/6961?mode=full> дата звернення 5 травня 2022 р.)
93. Кравчук М.В. Особливості державного і військового будівництва на завершальному етапі існування Української Центральної Ради: історико-правовий аспект. *Visegrad journal on human rights*. 2018. №5. С.82-85.
94. Кравчук М.В. Правове регулювання суспільних відносин у військовій сфері. *Правове життя сучасної України*: тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції професорсько-викладацького і аспірантського складу / відп. ред. д-р. юрид. наук, проф. Ю.М. Оборотов // Одеська національна юридична академія. О.: Фенікс, 2009, С. 119-121.
95. Кравчук М.В. Праворозуміння – важлива наукова проблема правового життя України. *Актуальні проблеми правознавства. Збірник наукових праць ЮФ ТНЕУ* / редкол. та ін. Випуск 1. Тернопіль, 2016. 19-25.
96. Кравчук М.В. Природа рішень Європейського суду з прав людини. «Проблеми гармонізації національного і міжнародного законодавства: досягнення і перспективи»: збірник матеріалів Міжнародної юридичної науково-практичної конференції «Актуальна юриспруденція» www.legalactivity.com.ua/, м. Київ, 19 травня 2015 року. Тези наукових доповідей. Київ, 2015. С. 23-29. (авт. внесок – 60 %).
97. Кравчук М.В. Теорія держави і права (опорні концепти). Київ: Алерта, 2014. 608 с.
98. Кравчук М.В. Теорія держави і права (опорні концепти): Навч. посіб. для студ. ЗВО. Вид. 3-є, переробл. й доповн. Тернопіль: ТзОВ «Терно-граф», 2013. 608 с.
99. Кравчук М.В. Теорія держави і права (опорні концепти): Навч. посіб. для студ. ЗВО. Тернопіль: ЗУНУ, 2020, 524 с.
100. Кравчук М.В. Уроки державотворення Української Центральної Ради: історико-правовий аспект. *Актуальні проблеми правознавства. Науковий збірник ЮФ ТНЕУ* / редкол. М.О. Баймуратов та інш. Тернопіль: Астон, 2012.
101. Кравчук М.В. Християнська релігія – основа сучасного права. *Актуальні проблеми правознавства. Науковий збірник ЮФ ТНЕУ*. Тернопіль, 2011. С. 66-75.
102. Кравчук М.В. Філософсько-правова розвідка правового простору. *Реформування інститутів права і держави: теоретичні та практичні підходи*: збірник матеріалів Міжнародної юридичної науково-практичної конференції «Актуальна юриспруденція», м. Київ, 20 квітня 2016 р. *Матеріали круглого столу «Філософсько-правова концепція правового простору»*, м. Тернопіль, 18 березня 2016 р. Тези наукових доповідей. –Тернопіль: ТзОВ «Терно-граф», 2016. С. 244-252.
103. Кравчук М.В., Марціясь І. Особливості міжнародних відносин за гетьмана П. Скоропотського. *Актуальні проблеми правознавства. Збірник наукових праць ЮФ ТНЕУ* / Редкол. та ін. Випуск 4. Тернопіль, 2019.
104. Кравчук М.В., Матола В. Ф. Правова політика в сучасній Україні: сутність, особливості формування та реалізації. *Актуальні проблеми правознавства. Збірник наукових праць ЮФ ТНЕУ* Редкол. та ін. Випуск 1. Тернопіль. 2018. С.29 -36.
105. Кравченко Ю. Ф. Свобода як принцип демократичної правової держави: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. юрид. наук: спец. 12.00.01: “Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень”/ Ю. Ф. Кравченко. – Харків, 2003.- 37 с.
106. Кратюк В. В. Громадянське суспільство в Україні: політико-правові аспекти розвитку системи демократичної влади: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.13: “Правові проблеми політичних інститутів та процесів” Одеса, 2001. 21 с.
107. Креативність загальнотеоретичної юриспруденції: монографія / [Ю.М. Оборотов, В.В. Завальнюк, В.В. Дудченко та ін.]; за ред. Ю.М. Оборотова. Одеса: Фенікс, 2015. 488 с.
108. Кресін О. Формування теоретико-методологічних засад порівняльного правознавства у працях Пауля Йоганна Ансельма фон Фейєрбаха. *Право України*. 2012. № 1-2.
109. Кривчик Г. Г. Методологічні принципи як норми етичного і професійного кодексу історика. *Проблеми політичної історії України*. 2018. Вип. 13.
110. Кузенко У. І. Політична функція держави та її реалізація в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Івано-Франківськ, 2018.
111. Кукарцев О. В. Значення методу типологізації у методології порівняльного історико-соціологічного дослідження імперій Ш. Айзенштадта. *Гілея*. 2018. Вип. 131.

112. Кучеренко Д. С. Правничі поняття і термінологія у методології юридичної науки. *Вісник Запорізького національного університету. Серія: Юридичні науки*. 2017. № 2.
113. Кчук А. М. Феномен правового поліцентризму: загальнотеоретичний і методологічний аспекти: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Івано-Франківськ, 2017.
114. Лазарев В. В. Юридична природа і ознаки громадянства України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. № 1. С. 68-70.
115. Лазарев В.В., Жидовцева О.А. Щодо наукової дискусії про юридичну природу зловживання правом. *Право і безпека*. 2021. №80 (1). С.151–155.
116. Легеза Ю. О. Забезпечення безпеки використання природних ресурсів в умовах адміністративно-правового режиму антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей України. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. № 2.
117. Логачова В. Громадський контроль як елемент громадського суспільства в Україні. *Юридична Україна*. 2012. №2.
118. Логачова В. Перспективи розвитку громадського контролю за виборами і референдумами в Україні. *Юридична Україна*. 2012. №3.
119. Луцький І. Християнська мораль як визначальне світоглядне джерело українського права. *Юридична Україна*. 2011. №5
120. Лучко М. О. Поняття та сутності децентралізації публічної влади. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. № 3.
121. Магновський І. Й. Особливості референдної демократії в Україні: конституційно-правовий аспект. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2017. № 3.
122. Мазурик С. В. Інформаційно-правове забезпечення діяльності органів прокуратури: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Тернопіль, 2017.
123. Макушев П. В., Хрідочкін А. В. Теорія правозастосування: навч. посіб. Дніпро: Гельветика, 2018.
124. Малишев Б. Природні права людини: загальнотеоретична характеристика. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. №2.
125. Манташян М. Політико-правові засади політичної стабільності у нових демократіях. *Evropský politický and law diskurz*. 2017. Svazek 4., 3. vydání.
126. Мануїлова К. В. Традиція децентралізації публічної влади України: від розпізнавання до конструювання: моногр. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2018.
127. Марчук В. М. Теорія держави і права [Текст] : навч. посіб. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012.
128. Мацькевич М. Право на освіту, як конституційне культурне право: практика Європейського суду з прав людини. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. №3.
129. Межевська Л. В. Правове регулювання відсторонення від роботи осіб, які виконують функції держави: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Кривий Ріг, 2017.
130. Мельник, Н. В. Самоорганізація народу як фактор формування громадянського суспільства в Україні [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 Івано-Франків. ун-т права ім. короля Данила Галицького. Івано-Франківськ, 2017. 16 с.
131. Мельничук О. Ф. Правові засоби та способи захисту суб'єктивного права на освіту. *Адвокат*. 2011. №4.
132. Менюк О. Правова культура в умовах розбудови незалежної України: поняття, структура. *Право України*. 2001. № 4.
133. Митровка Я. Поняття принципу поділу державної влади. *Юридична Україна*. № 7. 2007. С.20-24.
134. Мінченко С. Правова культура як чинник забезпечення прав людини в оперативно-розшуковій діяльності. *Право України*. 2012. № 1-2.
135. Мірошніченко Ю. Теоретичні засади та проблеми конституційно-правового регулювання форм народовладдя в Україні. *Право України*. 2012. № 1-2.
136. Москвич Л.М. Ефективність судової системи: концептуальний аналіз: монографія. Х. : Вид-во «ФІНН», 2011. 384 с.
137. Нелін О. До питання верховенства права і закону в Україні. *Юридична Україна*. 2012. №3.
138. Нечипорук Ю. М. Інформаційна сфера як об'єкт адміністративної науки. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 2.
139. Новиков О. В., Черніков Д. Ю. Політичний режим як характерна ознака суспільства. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 5.
140. Оборотов Ю. М. Традиції та оновлення у правовій сфері: питання теорії (від пізнання до розуміння права): [монографія]. Одеса: Юридична література, 2002. 280 с.
141. Овакімян М. Становлення та розвиток місцевого самоврядування в Україні. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2017. № 2.
142. Овчаренко О.М. Проблеми забезпечення права на справедливий суд. URL: https://helsinki.org.ua/problemy-zabezpechennya-prava-na-spravedlyvyj-sud-o-ovcharenko/#_ednref8
143. Омельченко А. Методологічні аспекти наукового дослідження адміністративно-правових засад зовнішньоекономічної діяльності в Україні. *Юридична Україна*. 2011. №7.

144. Оніщенко Н. До питання про авторитет діючого законодавства (теоретичні засади, практичні передумови, перспективи зміцнення). *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. №1.
145. Оніщенко Н.М. Громадянське суспільство: реалії та зміни. *Громадянське суспільство як чинник модернізації сучасної держави*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 20 квітня 2021 р.). Київ: Київський регіональний центр НАПрН України, 2021. С.89-93.
146. Оніщенко Н. Нормотактика як складова державної правової політики. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. №4.
147. Остапенко О. Г. Реалізація Україною політичних цілей угоди про асоціацію. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. № 5.
148. Павлюк Н. В. Організаційно-правовий механізм розвитку публічного управління у контексті децентралізації влади в Україні: автореф. дис. ...канд. наук з держ. упр. Львів, 2018.
149. Падалка Р. О. Верховенство права як основоположний принцип права [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Ін-т законодавства Верхов. Ради України. Київ, 2017. 20 с.
150. Патеї-Братасюк М., Довгунь Т. Громадянське суспільство: сутність, генеза ідеї, особливості становлення в умовах сучасної України. Тернопіль, 1999. 254 с.
151. Патон Б. Наука готова стати фундаментом для побудови справді незалежної державиє. *Голос України*. 4 квіт. 2014 р. № 65 (5815). С. 1 – 12.
152. Петришин О. Соціально-юридична природа права. *Право України*. 2012. № 12.
153. Піонтковська О. О. Проблематика процесу децентралізації державної влади і розвитку місцевого самоврядування в Україні. *Журнал східноєвропейського права*. 2018. № 46.
154. Плаван О.О. До питання визначення категорії форма державного правління. *БМЮЗ*. 2010. № 2.
155. Поклонська О. Співвідношення влади й авторитету. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 12. С. 6—9.
156. Правова система України в умовах сучасних національних та міжнародних тенденцій розбудови державності [Текст] : монографія / [Оніщенко Н. М. та ін.] ; за заг. ред. проф., Засл. юриста України Ю. Л. Бошицького ; Київ. ун-т права Нац. акад. наук України. К. : Кондор, 2012.
157. Правосуддя: філософське та теоретичне осмислення: колективна монографія / [А.М. Бернюков, В.С. Бігун, Ю.П. Лобода та ін.]; відп. ред. В.С. Бігун. К.: Вид-во «Реферат», 2009. 316 с.
158. Прокопов Д., Скрипнюк В. Правовий вимір функціонування публічної влади у політичній системі сучасної України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. №1.
159. Пушкіна О. Інститут громадянського суспільства в системі захисту прав і свобод людини. *Юридична Україна*. 2012. №1.
160. Пушкіна О. Пріоритетні проблеми конституційно-правового регулювання основ конституційного ладу і форм територіального устрою України . *Юридична Україна*. 2012. №3.
161. Рабінович П. Діалектичний підхід у практиці Європейського суду з прав людини. *Юридична Україна*. 2012. №5. С.4-12.
162. Рабінович П. Загальнотеоретичне право державознавство в Україні: здобутки, проблеми, перспективи. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. №1. С.16-27.
163. Рабінович П. Соціально-природна правова система суспільства (спроба загальнотеоретичної характеристики) *Право України*. 2012. № 1-2. С.64-77
164. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави. *Навч. посібник*. Вид. 10- те доповнене. Львів : Край, 2008.
165. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави: *Навч. посібник*. Львів : Край, 2017. 224 с.
166. Радзівілл А. Суд присяжних-лакмусовий папірець зміни правової свідомості суспільства чи крок назад? *Юридичний журнал*. 2011. №3.
167. Ракітянська Л. М. Наукові підходи як теоретико-методологічне підґрунтя педагогічних досліджень. Наукові записки [Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія: *Педагогічні науки*. 2018. Вип. 163.
168. Рене Давид — видатний фахівець у галузі досліджень правових систем світу. *Право України*. 2012. № 1-2.
169. Риндюк В. І. Проблеми законодавчої техніки в Україні: теорія та практика [Текст] : монографія. Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. К. : *Юридична думка*, 2012.
170. Руднеєва О. Міжнародні стандарти прав людини та принцип верховенства права: до проблеми співвідношення правових явищ. *Юридична Україна*. 2012. №4.
171. Савченко А. Особливості структури кримінального законодавства України та США (на рівні федерації): порівняльний аналіз. *Право України*. 2006. № 3.
172. Салтовський І. Становлення правової держави та громадянського суспільства в Україні. *Юридичний журнал*. 2012. №2.
173. Свириденко, Г.В. Правомірна поведінка: теоретико-прикладні засади [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Київ , 2017. 20 с.
174. Селіванов В Нетотожність права і закону (методологічні аспекти). *Право України*. 2005. № 5.
175. Серебро, М.В. Сучасна держава як цінність: загальнотеоретичне дослідження [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". Одеса : [б. в.], 2017. 20 с.

176. Сидоренко М. Й. Теорія держави і права (курс лекцій) [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Ун-т "Україна", 2013.
177. Скакун О. Загальна теорія права і держави: проблематизація та переосмислення метатеорії. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. №4.
178. Скакун О. Ф. Теорія держави і права: Підручник. 3-є видання с. К.: Алерта; ЦУЛ, 2011.
179. Скакун О.Ф. Теорія держави і права. Енциклопедичний курс: Підручник. Харків: Еспада, 2006.
180. Скиба Е. К. Принцип методологічного плюралізму як інструмент дослідження концепту «гендерна ідентичність». *Грані*. 2018. Т. 21, № 1.
181. Скрипнюк О. Правова держава в Україні: теоретична модель і практика реалізації на сучасному етапі. *Право України*. 2010. № 7.
182. Старинський М. Окремі теоретико-методологічні засади конструювання понять (дефініцій) у праві. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. №10.
183. Сташків Н.М., Кравчук В.М. Повага до суду як один із принципів правової держави. *Актуальні проблеми правознавства*. Випуск 4 (12). 2017. С.27—33.
184. Субота С.І. Особливості взаємодії громадянського суспільства та поліції в умовах демократичного режиму. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. №3. С. 41–44.
185. Теорія держави і права : підручник [О. М. Бандурка, О. М. Головка, О. С. Перерерій та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 416 с.
186. Теорія держави і права в тестових завданнях (3-є видання): навч. посіб. /Л. Р. Наливайко, О. І. Наливайко, Є. В. Касяненко, В. В. Обушко, О. М. Сеньків, О. С. Чепік-Трегубенко; за заг. ред. Л. Р. Наливайко. Дніпропетровськ: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2016.
187. Теорія держави і права. Академічний курс : підруч. / [О. В. Зайчук, А. П. Заєць, В. С. Журавський та ін.] ; за ред. О. В. Зайчука, Н. М. Оніщенко. 2-е вид., перероб. і допов. К. : Юрінком Інтер, 2008. 688 с.
188. Теорія держави і права: навч. посіб. для підготов. до держ. іспитів / О. В. Петришин, Д. В. Лук'янов, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський, Г. О. Христова; за заг. ред. О. В. Петришина. 5-те вид., допов. і змін. Харків: Право, 2016.
189. Теорія держави і права: підручник / кол. авт.; кер. авт. кол. канд. юрид. наук, проф. Ю.А. Ведерніков. 2-е вид. перероб. і доп. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; *Ліра ЛТД*, 2015.
190. Теорія і практика конституціоналізації національних систем права та законодавства: український досвід [Текст]: аналіт. доп. / [Ю. С. Шемшученко та ін. ; відп. ред. Пархоменко Н. М.] ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького Нац. акад. наук України. - К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2012.
191. Теорія та практика правозастосування у тестових завданнях: навч. посіб. / Л. Р. Наливайко, Р. З. Голобутовський, Е. В. Звягіна, І. С. Кузьміна, О. І. Наливайко, О. С. Чепік-Трегубенко; за заг. ред. Л. Р. Наливайко. Київ: Хай-Тек Прес, 2017.
192. Тертишник В. Верховенство права і закону. *Право України*. 2010. № 6.
193. Тетарчук І., Дяків Т. Теорія держави і права. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. 2019. 184 с.
194. Тімуш І. Синтезоване праворозуміння: комунікативно-філософський аспект. *Юридична Україна*. 2011. №1.
195. Ткачук А. Роль правосвідомості та правової культури у формуванні правової держави. *Право України*. 2012. № 1-2.
196. Харитонов Є.О. Історія приватного права Європи: *Східна традиція*. Одеса, 2000.
197. Хорт І.В. Актуальні питання реалізації принципів правової держави в Україні. *Юридичний вісник*. 2010. № 1(14). С. 27—29.
198. Цесар І. Принцип правової визначеності у діяльності органів державної влади. *Юридична Україна*. 2011. №1.
199. Цуркан-Сайфуліна Ю. В. Антропологія права і влади як філософсько-правова проблема. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2017. Вип. 2.
200. Чорноморденко І. Позанаукова і наукова методологія. Постановка проблеми. *Університетська кафедра*. 2018. № 7. С. 85-92.
201. Чудик Н.О. Реформа судочинства – ключові новації. *Наукові записки*. Серія: Право / Ред. кол.: Є. Ю. Соболь, В. Г. Гриценко, О. В. Батанов та ін. Випуск 4. Кропивницький: ТОВ «Полімед-Сервіс», 2018. С. 9-12.
202. Шатіло В. Проблеми співвідношення конституційного механізму державної влади та механізму реалізації її функцій. *Право України*. 2012. № 1-2.
203. Шевченко М. Є. Деякі аспекти методологічного комплексу сучасної методичної науки. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2017. Вип. 58.
204. Шмоткін О. В. Філософія права як фундаментальна юридична наука. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 2.
205. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкл.: Ю.С. Шемшученка (гол.) та ін. К.: Укр.енцикл., 1998.

Методи оцінювання

Оцінка за курсову роботу виставляється за результатами її публічного захисту та змістового наповнення із врахуванням питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Підготовка тексту роботи	40
Захист роботи	60

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом